

Ovaj je dokument samo dokumentacijska pomoć za čiji sadržaj institucije ne preuzimaju odgovornost.

► **B**

DIREKTIVA VIJEĆA 1999/63/EZ

od 21. lipnja 1999.

**o Sporazumu o organizaciji radnog vremena pomoraca koji su sklopili Udruženje brodovlasnika
Europske zajednice (ECSA) i Savez sindikata transportnih radnika u Europskoj uniji (FST)**

(SL L 167, 2.7.1999, str. 33)

Promijenila:

Službeni list

► **M1**

Direktiva Vijeća 2009/13/EZ od 16. veljače 2009.

br.	stranica	datum
L 124	30	20.5.2009



DIREKTIVA VIJEĆA 1999/63/EZ

od 21. lipnja 1999.

o Sporazumu o organizaciji radnog vremena pomoraca koji su sklopili Udruženje brodovlasnika Europske zajednice (ECSA) i Savez sindikata transportnih radnika u Europskoj uniji (FST)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 139. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

budući da:

- (1) Stupanjem na snagu Ugovora iz Amsterdama, u članke 136. i 139. Ugovora o osnivanju Europske zajednice uključene su odredbe Sporazuma o socijalnoj politici, koji je priložen Protokolu 14 o socijalnoj politici uz Ugovor o osnivanju Europske zajednice, izmijenjen Ugovorom iz Maastrichta.
- (2) Poslodavci i radnici („socijalni partneri”) mogu u skladu s člankom 139. stavkom 2. Ugovora zajednički zahtijevati da se sporazumi na razini Zajednice provedu odlukom Vijeća na prijedlog Komisije.
- (3) Vijeće je donijelo Direktivu 93/104/EZ od 23. studenoga 1993. o određenim pitanjima organizacije radnog vremena ⁽¹⁾; budući da je pomorski promet bilo jedno od područja djelatnosti koje su isključene iz područja primjene te Direktive.
- (4) Vezano uz organizaciju radnog vremena, potrebno je voditi računa o odgovarajućim konvencijama Međunarodne organizacije rada, prije svega o onima koje se odnose na radno vrijeme pomoraca.
- (5) Komisija se u skladu s člankom 3. stavkom 2. Sporazuma o socijalnoj politici savjetovala s poslodavcima i radnicima o mogućem smjeru djelovanja Zajednice u pogledu područja i djelatnosti koje su isključene iz Direktive 93/104/EZ.
- (6) Komisija je nakon tog savjetovanja utvrdila da su potrebne mjere Zajednice u tom području te se, u skladu s člankom 3. stavkom 3. spomenutog Sporazuma, još jednom savjetovala s poslodavcima i radnicima na razini Zajednice o sadržaju predviđenog prijedloga.
- (7) Udruženje brodovlasnika Europske zajednice (ECSA) i Savez sindikata prometnih radnika (FST) obavijestili su Komisiju o svojoj želji da stupe u pregovore u skladu s člankom 4. Sporazuma o socijalnoj politici.
- (8) Spomenute organizacije zaključile su 30. rujna 1998. Sporazum o radnom vremenu pomoraca; taj Sporazum sadrži zajednički zahtjev Komisiji za provedbu Sporazuma na temelju odluke Vijeća, na prijedlog Komisije, u skladu s člankom 4. stavkom 2. Sporazuma o socijalnoj politici.

⁽¹⁾ SL L 307, 13.12.1993., str. 18.

▼B

- (9) Vijeće je u svojoj rezoluciji od 6. prosinca 1994. o određenim aspektima socijalne politike Europske unije: doprinos gospodarskoj i socijalnoj konvergenciji u Uniji ⁽¹⁾ pozvalo socijalne partnere da iskoriste mogućnosti za sklapanje sporazuma, budući da su oni u pravilu bliži socijalnoj stvarnosti i socijalnim problemima.
- (10) Sporazum se odnosi na pomorce na svim brodovima duge plovidbe, u javnom ili privatnom vlasništvu, koji su registrirani na području bilo koje države članice i koji uobičajeno sudjeluju u pomorskim trgovinskim djelatnostima.
- (11) U smislu članka 249. Ugovora, odgovarajući instrument za provedbu Sporazuma je direktiva; stoga ona obvezuje države članice u pogledu rezultata koje treba postići, dok nacionalnim tijelima ostavlja izbor oblika i načina.
- (12) U skladu s načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti određenim u članku 5. Ugovora, ciljeve ove Direktive ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego ih se može na bolji način ostvariti na razini Zajednice; ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (13) U pogledu pojmova koji se koriste u Sporazumu, a koji u njemu nisu posebno definirani, ova Direktiva ostavlja državama članicama slobodu da te pojmove definiraju u skladu s nacionalnim pravom i praksom, kao što je to slučaj s drugim direktivama u području socijalne politike, u kojima se koriste slični pojmovi, pod uvjetom da su te definicije u skladu s odredbama Sporazuma.
- (14) Komisija je sastavila prijedlog direktive u skladu sa svojom Komunikacijom od 20. svibnja 1998. o prilagođavanju i promicanju socijalnog dijaloga na razini Zajednice, uzimajući u obzir zastupljenost stranaka potpisnica i zakonitost svake od odredbi Sporazuma.
- (15) Komisija je obavijestila Europski parlament i Gospodarski i socijalni odbor, u skladu sa svojom Komunikacijom od 14. prosinca 1993. koja se odnosi na primjenu Sporazuma o socijalnoj politici, dostavljajući im tekst svojeg prijedloga direktive koji uključuje Sporazum.
- (16) Provedba Sporazuma doprinosi ostvarivanju ciljeva prema članku 136. Ugovora,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Svrha je ove Direktive provedba Sporazuma o organizaciji radnog vremena pomoraca, koji su 30. rujna 1998. sklopile organizacije koje predstavljaju poslodavce i radnike u pomorskom sektoru (ECSA i FST), kako je utvrđeno u Prilogu ovoj Direktivi.

Članak 2.

Minimalni zahtjevi

1. Države članice mogu održati ili donijeti odredbe koje su povoljnije od odredaba utvrđenih ovom Direktivom.

⁽¹⁾ SL C 368, 23.12.1994., str. 6.

▼B

2. Provedba ove Direktive ne smije ni u kojem slučaju predstavljati dostatan temelj za opravdanje smanjenja opće razine zaštite radnika u području na koje se odnosi ova Direktiva. Ovo ne dovodi u pitanje prava država članica i/ili poslodavaca i radnika da, u slučaju promijenjenih okolnosti, utvrde zakonodavna, regulatorna odnosno ugovorna rješenja različita od onih koja vrijede u trenutku donošenja ove Direktive, pod uvjetom da pritom poštuju minimalne standarde utvrđene u ovoj Direktivi.

*Članak 3.***Prenošenje**

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 30. lipnja 2002. ili osiguravaju da, najkasnije do tog datuma, poslodavci i radnici sporazumno uvedu potrebne mjere, dok se od država članica zahtijeva da poduzmu sve potrebne mjere kako bi u svakom trenutku mogle zajamčiti ostvarivanje rezultata predviđenih ovom Direktivom. One o tome odmah obavještavaju Komisiju.

2. Kada države članice donose odredbe iz prvog stavka, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

*Članak 4.***Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

▼B*PRILOG***EUROPSKI SPORAZUM****o organizaciji radnog vremena pomoraca**

uzimajući u obzir Sporazum o socijalnoj politici, koji je priložen Protokolu o socijalnoj politici uz Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 3. stavak 4. i članak 4. stavak 2.;

budući da članak 4. stavak 2. Sporazuma o socijalnoj politici predviđa da se sporazumi zaključeni na europskoj razini, na temelju zajedničkog zahtjeva stranaka potpisnica, mogu provoditi odlukom Vijeća na prijedlog Komisije;

budući da stranke potpisnice ovime podnose takav zahtjev,

STRANKE POTPISNICE SPORAZUMJELE SU SE O SLJEDEĆEM:

Članak 1.

1. Sporazum se primjenjuje na pomorce na svakom brodu duge plovidbe, bez obzira je li u javnom ili privatnom vlasništvu, koji je registriran na području bilo koje države članice i koji uobičajeno sudjeluje u pomorskim trgovinskim djelatnostima. U smislu ovog Sporazuma smatra se da je brod koji je upisan u registar dviju država registriran na području države pod čijom zastavom plovi.
2. U slučaju dvojbe o tome smatraju li se u smislu ovog Sporazuma pojedini brodovi brodovima duge plovidbe ili brodovima koji sudjeluju u pomorskim trgovinskim djelatnostima, o tome odlučuju nadležna tijela države članice. Pritom je potrebno savjetovati se s organizacijama brodovlasnika i pomoraca na koje se to odnosi.

▼M1

3. U slučaju dvojbe o tome treba li bilo koju kategoriju osoba smatrati pomorcima u smislu ovog Sporazuma, o tom pitanju odlučuju nadležna tijela svake države članice nakon savjetovanja s organizacijama brodovlasnika i pomoraca na koje se to pitanje odnosi. U tom pogledu, treba voditi računa o Rezoluciji 94. (pomorskog) zasjedanja Opće konferencije Međunarodne organizacije rada u vezi s informacijama o kategorijama zanimanja.

▼B**Članak 2.**

U smislu Sporazuma:

- (a) pojam „radno vrijeme” znači vrijeme u kojem se od pomorca zahtijeva obavljanje rada za potrebe broda;
- (b) pojam „odmor” znači vrijeme izvan radnog vremena; taj pojam ne uključuje kratke stanke;

▼M1

- (c) „pomorac” znači svaka osoba koja je zaposlena, uzeta u službu ili koja radi u bilo kojem svojstvu na brodu na koji se primjenjuje ovaj Sporazum;
- (d) „brodovlasnik” znači vlasnik broda ili druga organizacija ili osoba, kao što su upravitelj, agent, zakupoprimac golog broda, koja je preuzela odgovornost za upravljanje brodom od vlasnika i koja je, preuzimajući takvu odgovornost, suglasna preuzeti dužnosti i odgovornosti brodovlasnika u skladu s ovim Sporazumom, bez obzira ispunjava li neka druga organizacija ili osoba određene dužnosti ili obveze u ime i za račun brodovlasnika.



Članak 3.

U okvirima ograničenja iz članka 5. utvrđuje se najduže radno vrijeme koje se u određenom vremenskom razdoblju ne smije prijeći ili najmanji broj sati odmora koje je potrebno osigurati u određenom vremenskom razdoblju.

Članak 4.

Ne dovodeći u pitanje članak 5., uobičajeni standard radnog vremena pomoraca u načelu se zasniva na osmosatnom danu, s jednim danom odmora tjedno i odmorom za državne praznike. Države članice mogu imati postupke za odobrenje ili registriranje kolektivnog ugovora kojim se utvrđuje redovno radno vrijeme pomoraca koje je nepovoljnije od ovog standarda.

Članak 5.

1. Ograničenja radnog vremena ili odmora su:

(a) najveći broj sati rada, koji ne smije prijeći

i. četrnaest sati u bilo kojem razdoblju od 24 sata; i

ii. 72 sata u bilo kojem razdoblju od sedam dana;

ili

(b) najmanji broj sati odmora, koji ne smije biti manji od:

i. deset sati u bilo kojem razdoblju od 24 sata; i

ii. 77 sati u bilo kojem razdoblju od sedam dana.

2. Sati odmora mogu se podijeliti u najviše dva razdoblja, od kojih jedno traje barem šest sati neprekidno, dok vremenski razmak između uzastopnih razdoblja odmora ne smije prijeći 14 sati.

3. Vježbe okupljanja, protupožarne vježbe i vježbe s čamcima za spašavanje te vježbe koje propisuju nacionalni zakoni i drugi propisi te međunarodni akti, izvode se tako da u najmanjoj mogućoj mjeri remete odmor i ne uzrokuju umaranje.

4. U situacijama kada je pomorac na dežurstvu, kao na primjer kada prostor strojarne nije pod nadzorom, pomorcu se mora nadoknaditi primjereno razdoblje odmora, ako pozivi na rad ometaju redovno razdoblje odmora.

5. Kada u pogledu stavaka 3. i 4. ne postoji kolektivni ugovor ili arbitražna odluka ili ako nadležno tijelo utvrdi da su odredbe u ugovoru ili odluci neprimjerene, tada nadležno tijelo donosi odredbe kojima se pomorcima osigurava dovoljno odmora.

6. Uzimajući u obzir opća načela o zaštiti zdravlja i sigurnosti radnika, države članice mogu imati nacionalne zakone i druge propise ili postupke kojima nadležno tijelo odobrava ili registrira kolektivne ugovore koji dozvoljavaju izuzetke u pogledu ograničenja u stavcima 1. i 2. Takvi izuzeci trebaju u najvećoj mogućoj mjeri poštovati utvrđene standarde, ali mogu uzeti u obzir češća ili dulja razdoblja dopusta ili odobriti kompenzacijski dopust za pomorce na straži ili pomorce koji rade na brodovima za kratke plovidbe.

7. Na lako dostupnom mjestu na brodu potrebno je postaviti pregled rasporeda rada na brodu, koji će za svako radno mjesto sadržavati barem:

(a) raspored službe na moru i u luci; i

(b) najduže vrijeme rada ili najkraće vrijeme odmora koji se zahtijevaju prema zakonima i drugim propisima te kolektivnim ugovorima na snazi u državama članicama.

8. Pregled iz stavka 7. mora imati standardizirani oblik i biti na radnom jeziku ili jezicima koji se koriste na brodu te na engleskom jeziku.

▼B**Članak 6.****▼M1**

1. Zabranjuje se noćni rad pomoraca mlađih od 18 godina. U smislu ovog članka, izraz „noć” se utvrđuje u skladu s nacionalnim pravom i praksom. Obuhvaća razdoblje od najmanje devet sati koje počinje najkasnije od ponoći, a završava ne ranije od 5 sati ujutro.
2. Nadležno tijelo može dopustiti izuzetak od strogog ograničenja noćnog rada ako bi:
 - (a) učinkovito osposobljavanje pomoraca u skladu s utvrđenim programima i planovima bilo onemogućeno; ili
 - (b) posebna priroda dužnosti ili priznati program osposobljavanja zahtijevali da pomorci na koje se odnosi izuzetak obavljaju dužnosti noću, a nadležno tijelo utvrdi, nakon savjetovanja sa dotičnim organizacijama brodovlasnika i pomoraca, da rad neće biti štetan za njihovo zdravlje ili dobrobit.
3. Zabranjuje se zapošljavanje, uzimanje u službu ili rad pomoraca mlađih od 18 godina ako taj rad može ugroziti njihovo zdravlje ili sigurnost. Vrste takvog rada uređuje nacionalno zakonodavstvo ili ih određuje nadležno tijelo nakon savjetovanja s organizacijama brodovlasnika i pomoraca na koje se to odnosi, u skladu s odgovarajućim međunarodnim standardima.

▼B**Članak 7.**

1. Zapovjednik broda ima pravo od pomorca zahtijevati da obavlja rad toliko dugo koliko je potrebno radi osiguranja neposredne sigurnosti broda, osoba na brodu ili tereta ili radi pružanja pomoći drugim brodovima ili osobama u nevolji na moru.
2. U skladu sa stavkom 1. zapovjednik može privremeno ukinuti raspored radnog vremena ili odmora i zahtijevati od pomorca da radi koliko god je potrebno dok se ne uspostavi redovno stanje.
3. Čim to bude izvedivo nakon ponovnog uspostavljanja redovnog stanja, zapovjednik broda svakom pomorcu koji je radio tijekom predviđenog vremena odmora osigurava odgovarajuće razdoblje odmora.

Članak 8.

1. Vodi se evidencija o dnevnim satima rada ili odmora pomoraca kako bi se omogućio nadzor usklađenosti s odredbama iz članka 5. Pomorac dobiva presliku zapisnika koji se odnosi na njega, a koju ovjerava zapovjednik ili osoba koju ovlasti zapovjednik i pomorac.
2. Utvrđuje se postupak za čuvanje tih evidencija na brodu, uključujući vremenske razmake u kojima se podaci bilježe. Oblik evidencije radnog vremena ili odmora pomoraca utvrđuje se uzimajući u obzir sve postojeće međunarodne smjernice. Obrazac se izrađuje na jeziku iz članka 5. stavka 8.
3. Primjerci odgovarajućih odredbi nacionalnog zakonodavstva koje se odnose na ovaj Sporazum i odgovarajućih kolektivnih ugovora čuvaju se na brodu i moraju biti lako dostupne posadi.

Članak 9.

Evidencije iz članka 8. pregledavaju se i ovjeravaju u odgovarajućim vremenskim razmacima kako bi se pratila usklađenost s odredbama o radnom vremenu ili odmoru koje se provode ovim Sporazumom.

Članak 10.

1. Prilikom utvrđivanja, odobravanja ili mijenjanja broja članova posade, nužno je uzeti u obzir potrebu izbjegavanja ili u najvećoj mogućoj mjeri smanjenja prekovremenog rada kako bi se osiguralo dovoljno odmora i ograničio umor.

▼B

2. Ako evidencija ili drugi dokazi ukazuju na kršenje odredaba o radnom vremenu ili odmoru, potrebno je poduzeti mjere, uključujući prema potrebi promjenu broja članova posade na brodu, kako bi se izbjegla buduća kršenja.
3. Svi brodovi na koje se ovaj Sporazum primjenjuje moraju imati posadu koja broji dovoljno članova, obučenih za siguran i djelotvoran rad, u skladu s dokumentom o najmanjem broju članova posade koji jamči sigurnost ili jednakovrijednom potvrdom koju izdaje nadležno tijelo.

Članak 11.

Na brodu ne smije raditi osoba mlađa od 16 godina.

Članak 12.

Brodovlasnik zapovjedniku dostavlja potrebne izvore radi usklađivanja s obvezama iz ovog Sporazuma, uključujući i one koji se odnose na odgovarajući broj članova i sastav posade broda. Zapovjednik poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurao usklađenost sa zahtjevima u pogledu radnog vremena i odmora pomoraca, koji proizlaze iz ovog Sporazuma.

Članak 13.**▼M1**

1. Pomorci ne smiju raditi na brodu ako nemaju svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje svojih dužnosti.
2. Iznimke su dozvoljene samo kao što je propisano u ovom Sporazumu.
3. Nadležno tijelo zahtijeva da pomorci prije početka rada na brodu posjeduju važeću svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti kojom se potvrđuje njihova zdravstvena sposobnost za obavljanje dužnosti u plovidbi.
4. Kako bi se osiguralo da svjedodžbe o zdravstvenoj sposobnosti vjerno odražavaju zdravstveno stanje pomoraca, u odnosu na dužnosti koje moraju obavljati, nakon savjetovanja s dotičnim organizacijama brodovlasnika i pomoraca te uzimajući u obzir primjenjive međunarodne smjernice, nadležno tijelo propisuje vrstu zdravstvenog pregleda i svjedodžbe.
5. Ovaj Sporazum ne dovodi u pitanje Međunarodnu konvenciju o standardima osposobljavanja, izdavanju svjedodžbi i držanju straže pomoraca iz 1978., kako je izmijenjena (STCW). Svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti izdanu u skladu sa zahtjevima STCW-a, nadležno tijelo prihvaća u smislu točaka 1. i 2. ovog članka. Za pomorce koji nisu obuhvaćeni SCTW-om, na sličan se način prihvaća svjedodžba o zdravstvenoj sposobnosti koja u osnovi ispunjava te zahtjeve.
6. Svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti izdaje propisno kvalificirani liječnik ili, ako se radi o svjedodžbi koja se odnosi isključivo na vid, osoba koju je nadležno tijelo ovlastilo kao kvalificiranu za izdavanje takve svjedodžbe. Liječnici moraju imati potpunu profesionalnu neovisnost u donošenju zdravstvene procjene prilikom obavljanja zdravstvenog pregleda.
7. Pomorci kojima je odbijeno izdavanje svjedodžbe ili kojima je određeno ograničenje sposobnosti za rad, posebno u pogledu vremena, vrste poslova ili područja plovidbe broda, imaju mogućnost dodatnog pregleda koji će obaviti drugi neovisni liječnik ili neovisni zdravstveni stručnjak.
8. U svakoj svjedodžbi o zdravstvenoj sposobnosti posebno se navodi:
 - (a) da su sluh i vid dotičnog pomorca, te raspoznavanje boja za pomorce koji će biti zaposleni na poslovima u kojima neraspoznavanje boja može štetno utjecati na radnu sposobnost, zadovoljavajući; i
 - (b) da dotični pomorac ne boluje od takve bolesti koja bi se mogla pogoršati plovidbenom službom ili bi ga mogla onesposobiti za takvu službu ili ugroziti zdravlje drugih osoba na brodu.
9. Ako se, zbog posebnih dužnosti koje dotični pomorac mora obavljati ili u skladu sa SCTW-om, ne zahtijeva kraće razdoblje:
 - (a) svjedodžba o zdravstvenoj sposobnosti je važeća najduže dvije godine, osim u slučaju da je pomorac mlađi od 18 godina, kada je važeća najduže jednu godinu;
 - (b) potvrda o raspoznavanju boja je važeća najduže šest godina.

▼ M1

10. U hitnim slučajevima nadležno tijelo može dopustiti pomorcu da radi bez valjane svjedodžbe o zdravstvenoj sposobnosti do sljedeće luke pristajanja, u kojoj pomorcu svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti može izdati kvalificirani liječnik, pod uvjetom:
 - (a) da to razdoblje nije dulje od tri mjeseca; i
 - (b) da dotični pomorac posjeduje svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti koja je istekla nedavno.
11. Ako rok valjanosti svjedodžbe istekne tijekom plovidbe, svjedodžba je i dalje važeća do sljedeće luke pristajanja, u kojoj pomorcu svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti može izdati kvalificirani liječnik, pod uvjetom da to razdoblje nije dulje od tri mjeseca.
12. Svjedodžbe o zdravstvenoj sposobnosti za pomorce na brodovima koji redovito plove u međunarodnoj plovidbi moraju biti najmanje na engleskom jeziku.
13. Vrsta zdravstvenog pregleda i podaci koji se unose u svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti utvrđuju se nakon savjetovanja s dotičnim organizacijama brodovlasnika i pomoraca.
14. Svi pomorci obavljaju redovite zdravstvene preglede. Članovi posade na održavanju straže koji imaju zdravstvene probleme za koje liječnik potvrdi da su uzrokovani obavljanjem noćnog rada premještaju se, ako je to moguće, na dnevni rad za koji su osposobljeni.
15. Zdravstveni pregled naveden u točkama 13. i 14. besplatan je i u skladu s načelom liječničke tajne. Takvi zdravstveni pregledi mogu se provoditi unutar nacionalnog zdravstvenog sustava.

▼ B**Članak 14.**

Na zahtjev državnog nadležnog tijela brodovlasnici im dostavljaju podatke o stražarima i drugim radnicima koji rade noću.

Članak 15.

Pomorcima se osigurava zaštita zdravlja i sigurnosti na radu, koja odgovara prirodi njihovog rada. Pomorci koji rade danju, odnosno noću, imaju u pogledu sigurnosti i zdravlja na raspolaganju jednake službe ili opremu za zaštitu i prevenciju.

Članak 16.**▼ M1**

Svaki pomorac ima pravo na plaćeni godišnji odmor. Plaćeni godišnji odmor izračunava se na temelju najmanje 2,5 kalendarska dana po mjesecu zaposlenja i razmjerno za nepotpune mjesece. Minimalno razdoblje plaćenoga godišnjeg odmora ne smije se zamijeniti zamjenskim dodatkom, osim u slučaju prestanka radnog odnosa.